

CYNGOR CYMUNED LLANDDAROG COMMUNITY COUNCIL

Cofnodion Cyfarfod Cyngor Cymuned Llanddarog ym mis Tachwedd 2025 a gynhaliwyd ar-lein ar 12/11/2025 am 19.00.

125/2025-2026 Presennol.

Cynghorwyr: R Owen (Cadeirydd), M Griffiths, R McFarlane, A Aldridge

Y Cynghorydd Sir S Hughes.

Clerc.

Cyfieithydd: H Mainwaring.

126/2025-2026 I dderbyn ymddiheuriadau.

Cynghorwyr: Y Cynghorydd Sir H Jones, J Williams O.B.E, C Jones, T Evans, K Waters, R Jones.

127/2025-2026 I dderbyn datganiadau o fuddiant.

Dim.

128/2025-2026 Cyfle i'r cyhoedd annerch y Cyngor ar eitemau agenda.

Mynychodd aelod o'r cyhoedd y cyfarfod i godi pryderon gan drigolion Porthyrhyd ar ôl y llifogydd dros y dyddiau diwethaf.

Mae aelodau o'r gymuned yn gofyn i'r cyngor cymuned ysgrifennu llythyr at Ddŵr Cymru yn gofyn i Borthyrhyd gael ei flaenoriaethu yn y cynllun buddsoddi cyfalaf.

Mae Dŵr Cymru wedi bod yn ymwybodol o'r problemau ers blynnyddoedd lawer ond er gwaethaf ymchwilio i nifer o ffyrdd ac atgyweirio'r problemau canfuwyd bod y llifogydd yn parhau. Gofynnwyd cwestiynau ynglŷn â chost y mesurau ataliol sy'n cael eu cymryd yn flynyddol. Mae safle datblygu Wern Fraith wedi cael llifogydd am y 4 wythnos diwethaf ac mae'r datblygwyr ar hyn o bryd yn pwmpio dŵr i ffwrdd o'r safle ond heb lwyddiant. Mae tanceri wedi bod yn gweithio yn yr ardal ers dros 30 awr i helpu i leihau lefelau dŵr ond mae'r llifogydd yn parhau.

Dywedodd y Cynghorydd M Griffiths na chaniateir i ffermwyr daenu tail ar adegau penodol o'r flwyddyn oherwydd halogi'r dyfrffyrdd, ond caniateir i Ddŵr Cymru ollwng elifiant i'r afonydd am gannoedd o oriau bob blwyddyn. Ble mae'r rhesymeg?

Penderfynwyd i'r Clerc ysgrifennu llythyr at Ddŵr Cymru yn nodi brys a phwysigrwyd bod y system hydrolig ym Mhorthyrhyd yn cael ei huwchraddio cyn gynted â phosibl.

Gadawodd yr aelod o'r gymuned y cyfarfod am 20.17.

129/2025-2026 Materion Cyngor Sir - Y Cynghorydd Sir S Hughes.

Adroddodd y Cynghorydd Sir S Hughes y canlynol –

"Mynychais gyfarfod Cyngor Sir Gaerfyrddin ar 08/10/2025.

Mynychais gyfarfod ar 09/10/2025 gyda Donald Murray, Pennaeth Garddwriaeth, Dysgu a Natur yng Ngardd Fotaneg Genedlaethol Cymru i drafod gweithio'n agosach gyda'r gymuned leol. Ymhlith rhai o'r pynciau a drafodwyd oedd cynnal sesiwn plygu helyg yn ysgol Llanaddarog, cynhyrchu ynni cynaliadwy yn y Gerddi ac ailedrych ar y

posibilrwydd o wella mynedfa'r Ardd a'r gylchfan. Byddaf yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r aelodau yng nghyfarfod nesaf y Cyngor Cymuned.

Mynychodd y Cynghorydd R McFarlane a minnau gyfarfod Corff Llywodraethu Ysgol Llanddarog.

Mae'r palmant a'r llwybr beicio o Drefach – Porthyrhyd yn cael eu hystyried o fewn cynllun 5 mlynedd ond nid oes cyllid ar gael ar hyn o bryd.

Rwy'n parhau i helpu a chefnogi pobl leol gyda'u hymholiadau a'u pryderon, y rhan fwyaf ohonynt o natur gyfrinachol.

130/2025-2026 Adroddiad y Cadeirydd.

Diolchodd y Cynghorydd R Owen i holl aelodau'r cyngor am fynychu'r Gwasanaeth Cofio ar 09/11/2025 a chyfleuodd ei werthfawrogiad i'r Cynghorydd R McFarlane am fynychu'r gwasanaeth yn Eglwys Sant Twrog, Llanddarog yn ei absenoldeb.

131/2025-2026 Cadarnhau a llofnodi Cofnodion Cyfarfod y Cyngor 08/10/2025.

Penderfynwyd cadarnhau'r cofnodion ar gyfer y cyfarfod misol ar 08/10/2025. Cynigiwyd gan y Cynghorydd R Owen ac eiliwyd gan y Cynghorydd Sir S Hughes.

132/2025-2026 Materion sy'n codi o'r cofnodion uchod.

Hysbysodd y Clerc aelodau'r cyngor fod yr holl faterion a drafodwyd wedi'u **datrys** ac os oedd gohebiaeth wedi'i dderbyn, roedd copi o'r E-bost wedi'i anfon at bob aelod er gwybodaeth.

Adroddodd y Cynghorydd S Hughes y canlynol ynglŷn â'r biniau sbwriel cyhoeddus a symudwyd o Fyncerrig –

Bin removed near KAM construction – There has been a bin removed in the red circle as this is the one which relates to the sharp bend and health and safety concerns from a servicing perspective, however there is still a bin at the green circle which services both areas.

Bin wedi'i symud ger Harddfryn Capel Seion Road – Mae'r bin hwn wedi'i symud yn unol â phroses iechyd a diogelwch ein gweithredwr, rhaid iddynt allu parcio eu cerbyd o fewn 20m i bin gan nad ydynt wedi'u gorchuddio i gario bin ymhellach na'r pellter hwn fel rhan o'r broses systemau gwaith diogel iechyd a diogelwch sydd ar waith. Yn ôl y ddelwedd isod gallwch weld lle roedd y bin wedi'i leoli'n wreiddiol ar ochr chwith y ddelwedd, yn anffodus nid ydym yn gallu parcio naill ochr y llall i'r bin hwn ac o fewn y terfyn 20m o wasanaethu heb achosi rhwystr / man dall i draffig ar y

gyffordd neu rwystro rhodfeydd eiddo / ffordd fynediad felly y rheswm y cafodd ei dynnu o safbwynt iechyd a diogelwch i'n gweithredwr a'r cyhoedd yn gyffredinol.

Rydym wedi gofyn i'r gweithredwr sy'n gwasanaethu'r ardal fod yn gwirio'r ardaloedd hyn i fonitro ac adrodd yn ôl os ydyn nhw'n dod o hyd i gynnydd mewn sbwriel".

Dywedodd y Clerc nad oedd wedi derbyn unrhyw gwynion pellach ynglŷn â chynnydd mewn sbwriel dros y ddau fis diwethaf.

Cytunodd aelodau'r cyngor i dderbyn yr adroddiad a pharhau i fonitro'r mater yn yr ardal. **Penderfynwyd** nodi.

133/2025-2026 Nodi gohebiaeth neu restru i'w hystyried mewn cyfarfod cyngor sydd i ddod.

(Mae'r holl ohebiaeth berthnasol yn cael ei hanfon drwy e-bost at aelodau'r cyngor ar adeg ei derbyn a dim ond os oes angen neu os gofynnir yn benodol amdano gan aelodau neu'r Clerc yn benodol).

Derbyniwyd yr e-bost canlynol gan Gyngor Sir Caerfyrddin ar 07/11/2025 –

"Cynhaliodd Ysgol Llanddarog GB ei chyfarfod tymor neithiwr a phenododd y Cynghorydd Rachel McFarlane i swydd Llywodraethwr Cymunedol Ychwanegol; bydd ei thymor yn dod i ben ar 5 Tachwedd 2029. Byddaf yn anfon manylion yr apwyntiad drwy e-bost iddi cyn bo hir".

Llongyfarchodd aelodau'r Cyngor y Cynghorydd R McFarlane ar ei phenodiad.

Derbyniwyd yr e-bost canlynol gan aelod o'r gymuned ar 05/11/2025 –

"Bu cyfres o ddamweiniau ger yr allanfa i Landdarog (B4310) ar yr A48 o Cross Hands i Gaerfyrddin. Mae hyn wedi digwydd yn ystod glaw trwm ac mae cerbydau wedi gwro i ffwrdd trwy'r ffensys pyst a rheilffordd wrth ochr y draffordd yn aml i'r cae ar Fferm Pantypwll. Roedd y diweddaraf neithiwr a blaenorol tua 2-4 mis yn ôl. Ym mhob un dros y blynyddoedd bu sawl un a BOB amser yn union yr un lle ger yr hyn sy'n edrych ar flwch foltedd uchel. Rwy'n eithaf siŵr bod hyn i gyd oherwydd cronni dŵr ar y gerbyttfordd hon pan fydd hi'n bwrw glaw. Mae angen addasu'r kilter neu wella draeniad dŵr oddi ar y ffordd yn fawr. Mae angen gwneud rhywbeth cyn i rywun gael ei anafu'n ddifrifol oherwydd ei fod yn digwydd yn rhy aml yn union yr un lleoliad, mae gwartheg yn y cae hefyd mewn perygl. Credaf mai cyfrifoldeb SWTRA (asiantaeth cefnffyrdd de Cymru) ydyw. Byddai cefnogaeth gennych ar y mater hwn yn cael ei werthfawrogi'n fawr. Diolch".

Adroddodd y Clerc yr ymateb canlynol –

"Diolch am eich e-bost.

Mae'r mater hwn wedi cael ei drafod sawl gwaith gan Gyngor Cymuned Llanddarog ac eto fis diwethaf yn ein cyfarfod ym mis Hydref. Rydym wedi anfon negeseuon e-bost ar ôl pob trafodaeth at Gyngor Sir Caerfyrddin a'r Adran Prifffyrdd.

Byddaf yn anfon eich e-bost at yr adrannau perthnasol, ac os ydych chi'n fodlon gwneud yr un peth trwy wefan Cyngor Sir Caerfyrddin, gobeithio y bydd y mater yn cael ei ddatrys".

Penderfynwyd nodi.

Diweddariad SWTRA A48.

Darllenodd y Cyngorydd Sir S Hughes yr e-bost canlynol a dderbyniwyd gan Llywodraeth Cymru

"Diolch am eich ymholiad a anfonwyd atom gan ein Asiant Cefnffyrdd De Cymru (SWTRA).

Llywodraeth Cymru a'i Gweinidogion yw'r Awdurdod Prifffyrdd sy'n gyfrifol am y [Rhwydwaith Traffyrdd a Chefnffyrdd yng Nghymru](#). Mae'r A48 yn y lleoliad hwn yn Gefnffordd.

Derbyniwch ein hymddiheuriadau am yr oedi wrth ymateb.

Mae Llywodraeth Cymru yn dal i gynnal astudiaethau WelTAG ac yn arfarnu opsiynau i wella'r trefniant cyffordd bresennol yn Nant-y-caws. Mae astudiaethau wedi cyrraedd Cam 2, ac mae opsiwn a ffefrir i wella amodau oherwydd cynnydd i Gam 3.

Bydd rhanddeiliaid allweddol yn cael eu gwahodd i ymgynghori ar yr opsiwn a ffefrir yn ddiweddarach eleni a byddwn yn gweld eich bod yn cael eich gwahodd fel Aelod Lleol dros Landarog".

Awgrymodd y Cyngorydd M Griffiths y dylai'r Cyngorydd Sir S Hughes a Chyngor Cymuned Llanddarog gyflwyno llythyr at SWTRA, Llywodraeth Cymru, Cyngor Sir Caerfyrddin a'r Cyngorydd A Davies AS i osod camerâu cyflymder cyfartalog o Crosshands i Gaerfyrddin i helpu i liniaru'r broblem barhaus hwn. **Wedi penderfynu** nodi.

Derbyniwyd yr e-bost canlynol gan aelod o'r gymuned ar 12/11/2025 –

"Rwyf eisoes wedi anfon fy ymateb at REG ynglŷn ag enwi'r safle newydd fel Parc Cae Phillip gan obeithio y bydd y pwyntiau a nodwyd o gymorth i chi.

Fodd bynnag, rwy'n teimlo na ddylai enwi'r safle fod yn brif bwnc trafod ar yr agenda heno ond yn hytrach sut y gallwch chi fel CC helpu trigolion yn dilyn mwy o broblemau a phryder o ganlyniad i'r tywydd gwael y dyddiau diwethaf a system ddraenio / carthffosiaeth sy'n methu a Gorsaf Bwmp sy'n methu.

Rydym yn gwerthfawrogi'n ddiffuant yr holl gymorth a chefnogaeth a roddwyd gan y Cyngorydd Sir Shone Hughes wrth drefnu cyfarfodydd gydag Adrannau Draenio Tir ac Amddiffyn rhag Llifogydd CC. Rydym hefyd yn cysylltu â'r peiriannydd DC lleol Dylan James sy'n delio ag argyfyngau.

Mae'r dyddiau diwethaf wedi bod yn ddyddiau pryderus i nifer o drigolion a gyda'r rhagolygon tywydd yn addo mwy o law bydd nifer y digwyddiadau yn cynyddu. Rwy'n gwerthfawrogi'n llwyr fod pentrefi eraill yn yr ardal wedi cael problemau yr wythnos hon, ond mae'r digwyddiadau ym Mhorthhryhyd wedi bod yn parhau ers blynnyddoedd lawer ac yn bendant nid ydynt yn ddigwyddiadau untro. Rydym felly yn

gofyn i chi anfon llythyr at gyfarwyddwyr a rheolwyr DC/WW yn gofyn i Borththyrhyd gael ei restru fel blaenoriaeth ar gyfer Prosiectau Gwaith Cyfalaf.

Gweler cofnod **128/2025-2026** am ymateb i'r e-bost uchod.

134/2025-2026 Materion Cynllunio.

Dim gwrthwynebiadau i'r ceisiadau cynllunio canlynol. Cynigiwyd gan y Cynghorydd M Griffiths ac eiliwyd gan y Cynghorydd R Owen.

PL/10044 - Diwygiad Ansylweddol i PL/06638 Dyluniadau Math Tŷ a Gymeradwywyd i ganiatáu ar gyfer Newidiadau i Gronfeydd To a Gosod Ffenestri, ynghyd â Gosod Paneli To Ffotofoltäig - Rhan o dir Fferm Wern Fraith, Porthyrhyd, Caerfyrddin, SA32 8PT.

PL/09980 – Porth blaen newydd - Efail Fach, Mynyddcerrig, Llanelli, SA15 5BG.

SNN/02061 - Datblygu 38 o anheddau newydd a 4 fflat gydag enwi strydoedd newydd.

Trafododd aelodau'r cyngor y cais cynllunio uchod ac ystyriodd yr holl sylwadau gan aelodau'r gymuned. Ystyriwyd bod Parc Cae Phillip yn anaddas gan nad oedd aelodau'r cyngor a'r gymuned yn ymwybodol bod yr enw "Phillip" yn gysylltiedig â'r ardal. Roedd pawb o blaid "Wern Fraith" yn cael ei gynnwys yn enwi posibl y datblygiad gan ei fod bob amser wedi bod yn gysylltiedig â'r safle.

Penderfynwyd i'r Clerc ymateb i Gyngor Sir Caerfyrddin.

ENF/02680 - Gwaith anawdurdodedig ar dir. Ymddengys bod y tir wedi'i rannu gan ffens bren a giât. Mae'r fynedfa ochr wedi'i gwneud yn galed ac mae'n cynnwys deunydd adeiladu amrywiol gan gynnwys cynwysyddion o hylif o ryw fath a hefyd mae ochr bellaf y ffens yn edrych fel pe bai trac yn cael ei greu (trac beic modur o bosibl) - Tir ger Lanfach, Porthyrhyd, Caerfyrddin, SA32 8HP

Ni dderbyniwyd unrhyw ddiweddariadau.

Taliadau 135/2025-2026 .

Cafodd y taliadau isod eu hardystio yng nghyfarfod mis Medi a'u **cadarnhau** yng nghyfarfod mis Hydref. Copïau o anfonebau a anfonwyd at yr holl aelodau yn electronig cyn talu am awdurdodiad. Cynigiwyd gan y Cynghorydd J Williams O.B.E ac eiliwyd gan y Cynghorydd R Owen.

Dull Talu	Dyddiad	Cyflenwyr a Manylion	Swm £ gan gynnwys TAW
Ar-lein	20/10/2025	Tâl Gwasanaeth	4.25

136/2025-2026 Derbyniadau .

21/10/2025 - Shaun A Burgess – Rhodd - Ad-daliad o £0.55

137/2025-2026 I dderbyn adroddiad yr Arholwyr Ariannol Mewnol.

Roedd adroddiad ysgrifenedig wedi cael adroddiad ysgrifenedig i bob aelod cyn y cyfarfod. Darparwyd adroddiad llafar llawn gan The Clerk.

"Yn ystod cyfarfod rhwng Mr Evans, Clerc, a minnau ar 21 Hydref 2025, cynhaliais adolygiad o'r canlynol:

- 1) Archwiliad o'r datganiadau banc ar gyfer y cyfnod diweddaraf dan adolygiad (Gorffennaf 2025 i Fedi 2025). Rwyf wedi llofnodi'r tri datganiad banc perthnasol.

- 2) Cywirdeb y cyfrif parhaus a fydd yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor yn y cyfarfod ar 12 Tachwedd 2025.
- 3) Bod taliadau a wneir gan y Cyngor yn cael eu cefnogi gan anfonebau neu gan dderbynebau wedi'u llofnodi. Rwyf wedi cynnal adolygiad o anfonebau, stubs sieciau (dim sieciau a gyhoeddwyd yn ystod y cyfnod hwn), a'r llyfr talu i mewn (nid oes unrhyw adneuon â llaw wedi'u gwneud yn ystod y cyfnod hwn) ar gyfer yr holl drafodion sy'n cwmpasu'r cyfnod 1 Gorffennaf 2025 i 30 Medi 2025.
- 4) Mae'r TAW hwnnw wedi'i gyfrif yn gywir a gellir ei adennill pan fo hynny'n briodol.
- 5) Mae'r incwm hwnnw wedi'i gofnodi a'i fancio (lle bo angen) yn gywir.
- 6) Mae taliadau i staff ac aelodau wedi'u harchwilio a chytunwyd ar y ffigurau, gan gynnwys taliadau pensiwn a threth sy'n ddyledus i CThEM.
- 7) Mae cynnydd yn erbyn cyllideb flynyddol 2025/2026 wedi'i adolygu a chanfod ei fod ar y trywydd iawn. Gan mai dim ond hanner ffordd drwy'r flwyddyn ariannol yr ydym ni, nid oes gan rai o benawdau'r gyllideb unrhyw drafodion wedi'u cofnodi eto. Yn gyffredinol, mae derbyniadau a thaliadau ar y trywydd iawn a gall y clerc ateb unrhyw gwestiynau a allai godi pan gyflwynir fy adroddiad.

Gallaf gadarnhau, yn fy marn i, nad oes unrhyw faterion sy'n peri pryder yn y cyfrifon rhwng 1 Gorffennaf 2025 a 30 Medi 2025.

Diolch i Mr Evans am ei gydweithrediad a'i gymorth yn ystod yr adolygiad hwn.

Dylid cyflwyno'r adroddiad hwn i gyfarfod Cyngor Cymuned Llanddarog ar 12/11/2025 ac mae copi o'r adroddiad hwn i'w roi yn y ffeil Cyllid.

Fe'i cynigiwyd gan y Cynghorydd R Owen a'i eilio gan y Cynghorydd M Griffiths i dderbyn yr adroddiad. Diolchodd yr Aelodau i'r Cynghorydd R Jones a'r Clerc am eu gwaith.

138/2025-2026 Adolygiad o Bolisiau a Phanel Taliadau Annibynnol Cymru.

Adroddodd y Clerc nad oedd angen unrhyw ddiweddariadau neu newidiadau i'r polisiau presennol. **Wedi penderfynu** nodi.

Anfonwyd yr adroddiad tâl blynyddol drafft 2026 – 2027 at holl aelodau'r cyngor ar 23/09/2025.

139/2025-2026 Ystyried ceisiadau am gyllid.

Dywedodd y Clerc fod nifer o geisiadau am gyllid wedi'u derbyn a darllenodd y rhestr. Trafododd aelodau'r cyngor bob cais, a phenderfynwyd rhoi cyllid i geisiadau a oedd yn sensitif i amser yn unig. Dywedodd y Cynghorydd R Owen y byddai'n cyfrannu i'r canlynol o'i lwfans dinesig –

Apêl Bocs Teganau Nadolig - £50.00

C.Ff.I Llanddarog - £50.00

Penderfynwyd i'r Clerc drefnu taliad.

140/2025-2026 I dderbyn y wybodaeth ddiweddaraf am garreg goffa Porthyrhyd.

Adroddodd y Clerc fod ychydig o gwynion wedi cael eu derbyn gan aelodau'r gymuned gan nad oedd y plac dros dro a osodwyd ar y carreg goffa i baratoi ar gyfer Sul y Cofio yn ddwyieithog. Roedd y Clerc wedi ymateb gan ddweud ei fod yn gamddealltwriaeth yn yr argraffwyr ac mai dim ond dros dro oedd y plac ar gyfer y

gwasanaeth. Roedd y Cynghorydd J Williams O.B.E wedi cadarnhau trwy e-bost y byddai'n tynnu'r plac. **Penderfynwyd** nodi.

Gofynnodd y Cynghorydd M Griffiths a ellid anfon llythyr o ddiolch at yr holl bartïon a oedd wedi noddi a chefnogi'r prosiect. Cytunodd aelodau'r cyngor. **Penderfynwyd** i'r Cynghorydd J Williams O.B.E a'r Clerc fformatio llythyr.

Fforwm 141/2025-2026 er mwyn i'r Aelodau godi adroddiadau / cwestiynau drwy'r Cadeirydd.

Adroddodd y Cynghorydd R Owen fod rhan o'r ffordd ym Mynyddcerrig wedi suddo a gofynnodd i'r Clerc adrodd i Gyngor Sir Caerfyrddin. **Penderfynwyd** nodi.

142/2025-2026 Mewn camera 20.45.

Gadawodd y rhai nad oeddent yn aelodau o'r Cyngor Cymuned na'r Clerc y cyfarfod - i beidio â dychwelyd. Mae'r gwaharddiad oherwydd materion personél / staffio sy'n cael eu trafod.

143/2025-2026 Cyflogau staff yn rhedeg Tachwedd 2025.

Adroddodd y Clerc y symiau cyflogres ar lafar i holl aelodau'r cyngor. **Penderfynwyd** derbyn yr adroddiad a chadarnhau taliad y symiau fel y'u cyflwynwyd. Cynigiwyd gan y Cynghorydd R Owen ac eiliwyd gan y Cynghorydd R McFarlane.

144/2025-2026 Cyfarfod nesaf.

Dyddiad y cyfarfod nesaf i'w gynnal yn Neuadd Bentref Llanddarog – 10/12/2025 am 19.00.

145/2025-2026 Daeth y cyfarfod i ben am 20.50.

Cadeirydd

Dyddiad
